

سرواپیدمیولوژی نئوسپورا کائینوم در گاوها بومی و دورگ ایران: یک مطالعه استانی

جمال قره خانی^۱ حیدر حیدری^{*۲} حسام الدین اکبرین^۳

(۱) اداره کل دامپزشکی استان همدان، همدان- ایران.

(۲) گروه انگل شناسی دامپزشکی، دانشکده پردازشکی دانشگاه بولعلی سینا همدان، همدان- ایران.

(۳) گروه بهداشت و کنترل کیفی مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران- ایران.

(دریافت مقاله: ۱۵ دی ماه ۱۳۹۰ ، پذیرش نهایی: ۲۷ فروردین ماه ۱۳۹۱)

چکیده

زمینه مطالعه: نئوسپورا کائینوم تکیا خته انگلی بیماری است که به عنوان یکی از عوامل مهم ایجاد کننده سقط جنین عفونی گاودرس اسرجهان مطرح می باشد. هدف: هدف از این مطالعه تعیین میزان فراوانی آنتی بادی ضد نئوسپورا کائینوم در گاوها بومی و دورگ استان همدان بود. روش کار: نمونه سرم ۳۹ رأس گاو ماده بومی و ۲۵۱ رأس گاو دورگ با استفاده از روش الایزاموردا مایش قرار گرفت. نتایج: فراوانی کلی سرمی آنتی بادی ضد نئوسپورا کائینوم در این مطالعه ۲۰٪ تعیین شد. بیشترین و کمترین میزان فراوانی آلوودگی به ترتیب در گاوها دارای بیش از ۴ سال سن (۰/۳۲٪) و زیر ۲ سال سن (۰/۷٪) مشاهده شد ($p < 0/05$). نتیجه گیری نهایی: نتایج حاکی از آن است که نئوسپورا کائینوم می تواند بعنوان یک عوامل ایجاد کننده سقط جنین در گاوها بومی و دورگ استان همدان مطرح باشد.

واژه های کلیدی: گاو، نئوسپورا کائینوم، الایزا، همدان.

است موجب سقط جنین تا تولد گوساله ضعیف و دارای آلوودگی تحت بالینی یا گوساله سالم گردد (۰/۱۰، ۰/۱۴).

و همکاران در سال ۲۰۰۴ برای اولین بار در ایران آلوودگی Sadrebazzaz به نئوسپورا کائینوم را از گاوها نژاد هشتبانی و برآون سویسیس موجود در گاوها شهر مشهد گزارش نمودند (۲۳). از آن پس گزارشات دیگری مبنی بر وجود آلوودگی در گاوها سایر نقاط کشور نیز منتشر شده است (۱۹، ۲۱).

اکثر مطالعاتی که تاکنون در رابطه با فراوانی نئوسپورا کائینوم در گاوها ایران منتشر شده است مربوط به مطالعه ای این انگل در گاوها اصیل و نژادهای خارجی است. چون مطالعه ای منتشر شده ای در رابطه با فراوانی آلوودگی این انگل در گاوها محلی و دورگ در همدان وجود نداشت این تحقیق انجام شد.

مقدمه

نئوسپورا کائینوم به عنوان یکی از عوامل اصلی ایجاد کننده سقط جنین در گاو مطرح بوده و دارای گسترش جهانی می باشد. اهمیت این انگل به دلیل خسارات مستقیم ناشی از سقط جنین و خسارات غیر مستقیم (شامل تشخیص بیماری، هزینه تلقیح مجدد دام مبتلا به سقط و کاهش تولید شیر) می باشد (۳، ۵، ۷، ۲۴).

در چرخه زندگی نئوسپورا کائینوم، سگ و کایوت میزبان قطعی انگل بوده و گاودیگر حیوانات اهلی به عنوان میزبان واسط طبیعی انگل مطرح می باشند (۱۱، ۱۲). گاو ممکن است از طریق خوردن اووسیستهای هاگدار نئوسپورا کائینوم به انگل آلوود شود (انتقال افقی): اما انتقال عمودی زمانی اتفاق می افتد که تاکیزوئیت های انگل از جفت مادری که اخیراً به نئوسپورا کائینوم آلوود شده است عبور نموده و جنین را آلوود نمایند. این شکل از انتقال آلوودگی می تواند در آبستنی های بعدی هم در یک گاو صورت گیرد؛ بنابراین آلوودگی می تواند از این طریق به نسل های بعدی منتقل و در گله های آلوود تثبیت شود. آلوودگی به این انگل معمولاً مزمن بوده و می تواند تا پایان عمر دام را تهدید نماید. DNA نئوسپورا کائینوم در منی تازه و یخ زده گاو هایی که به صورت طبیعی به نئوسپورا کائینوم آلوود بودند گزارش شده است و احتمالاً این انگل می تواند از راه چفتگیری نیز به سایر دام ها منتقل شود (۸، ۱۰، ۱۲، ۲۲، ۲۴).

گاوها بالغ غیر آبستن که به نئوسپورا کائینوم آلوود می شوند، هیچ نشانه ای از بیماری را نشان نمی دهند اما آلوودگی در گاو آبستن ممکن

مواد و روش کار

در این مطالعه با فرض شیوه ۰/۵۰ و با ۹۵٪ اطمینان و ۵٪ ضریب خطأ، تعداد نمونه های مورد نیاز، ۳۸۴ نمونه محاسبه گردید. در سال ۱۳۹۰ بیست روزتای همدان به صورت تصادفی انتخاب و از هر روز استا ۲۰ راس گاو ماده (۲۶۱ رأس گاو ماده دورگ و ۱۳۹ رأس گاو ماده بومی)، جمعاً ۴۰۰ رأس (۱) انتخاب و از هر کدام از آنها به وسیله نوجکت یک بار مصرف از ورید دمی خونگیری شد. نمونه ها به همراه پرسشنامه تکمیل شده (سن، نژاد و سابقه سقط) به آزمایشگاه مرکزی اداره کل دامپزشکی استان همدان منتقل شدند. جمعیت مورد مطالعه با استفاده از فرمول دندانی به چهار گروه سنی (۰-۲، ۲-۳، ۳-۴ و ۴ سال) تقسیم شدند.

جدول ۱- توزیع فراوانی آلودگی به نئوپسپورا کائینوم در گاوها حومه همدان براساس سن دام ($p < 0.05$).

نتیجه آزمون										
مجموع										
گروه سنی		کمتر از ۲ سال		بیشتر از ۴ سال						
%	(%)	%	(%)	%	(%)					
۸۰	(۲۰)	۴۳	(۳۲/۳۳)	۲۲	(۲۴/۱۸)	۹	(۹/۵۷)	۶	(۷/۲۲)	مثبت
۳۰	(۸۰)	۹۰	(۶۷/۶۷)	۶۹	(۷۵/۸۲)	۸۵	(۹۰/۴۳)	۷۶	(۹۲/۶۸)	منفی
۴۰	(۱۰۰)	۱۳۳	(۱۰۰)	۹۱	(۱۰۰)	۹۴	(۱۰۰)	۸۲	(۱۰۰)	جمع

جدول ۲- توزیع فراوانی آلودگی سرمی نئوپسپورا کائینوم در گاوها حومه همدان براساس سابقه سقط ($p < 0.05$).

نتیجه آزمون						
سابقه سقط						
نار		دارد				
%	(%)	%	(%)			
۸۰	(۲۰)	۴۸	(۱۳/۷۱)	۳۲	(۶۴)	مثبت
۳۰	(۸۰)	۳۰۲	(۸۶/۲۹)	۱۸	(۳۶)	منفی
۴۰	(۱۰۰)	۳۵۰	(۸۷/۵)	۵۰	(۱۲/۵)	جمع

جدول ۳- توزیع فراوانی آلودگی سرمی نئوپسپورا کائینوم در گاوها حومه همدان براساس نژاد ($p = 0.637$).

نتیجه آزمون						
نژاد						
بومی		دورگ				
%	(%)	%	(%)			
۸۰	(۲۰)	۲۶	(۱۸/۷۱)	۵۴	(۲/۶۹)	مثبت
۳۰	(۸۰)	۱۱۳	(۸۱/۲۹)	۲۰۷	(۷۹/۳۱)	منفی
۴۰	(۱۰۰)	۱۳۹	(۱۰۰)	۲۶۱	(۱۰۰)	جمع

می باشد (۱۹، ۲۱، ۲۳).

نتایج تحقیقات انجام گرفته در کشورهای مختلف حاکی از آن است که میزان آلودگی در نواحی مختلفه نشده است اما تعداد سگ هایی که با گاوداری در ارتباط هستند، همچنین وجود کایوت در منطقه، شرایط آب و هوایی محل پرورش دامها و روش آزمایش نمونه ها از عواملی هستند که روی میزان فراوانی آلودگی گاوهای به نئوپسپورا کائینوم موثرند (۶، ۲۰).

در مرور ارتباط سن با میزان فراوانی آلودگی در گاونظرات متفاوتی وجود دارد. Jensen و همکاران در سال ۱۹۹۹ بر این باورهستند که با افزایش سن میزان فراوانی آلودگی به نئوپسپورا کائینوم در دام افزایش پیدامی کند (۱۳). Romero-Salas و همکاران در سال ۲۰۱۰ در مطالعه ای که روی میزان فراوانی آلودگی به نئوپسپورا کائینوم در گاوها مکزیک انجام دادند، دریافتند که با افزایش سن گاوها، میزان آلودگی در آنها نیز افزایش پیدا می کند و این محققین بیشترین میزان آلودگی را در گاوها دارای ۵ سال در سن گزارش نمودند (۲۰). در تحقیق حاضر نیز بیشترین میزان آلودگی در گاوها دارای بیش از ۴ سال سن مشاهده شد و ارتباط معنی دار آماری بین

نمونه های خون پس از سانتریفوژ (ده دقیقه، $\times 2000 \text{ g}$) سرم گیری شدند. سرم های حاصل از آنها تازمان انجام آزمایش در فریزر ۲۰- نگهداری شدند. سرم ها با استفاده از کیت تجاری الیزا (شرکت IDEXX آمریکا) جهت جستجوی آنتی بادی ضد نئوپسپورا کائینوم، طبق دستور شرکت سازنده کیت، مورد آزمایش قرار گرفتند. با توجه به مقدار جذب نوری حاصل از کنترل های مثبت، منفی و نمونه ها، مقدار SP (sample) محاسبه گردید. طبق دستور العمل کیت نمونه های سرمی با مقدار SP کمتر از ۵٪ منفی و نمونه های دارای SP مساوی و یا بیشتر از ۵٪ مثبت گزارش گردیدند. تجزیه و تحلیل آماری داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS (ویرایش ۱۶) با استفاده از روش های توصیفی (محاسبه فراوانی مطلق و نسبی) و آمار استنباطی با روش مجدد کای (Chi-square) انجام شد. سطح معنی داری ۵٪ در نظر گرفته شد.

نتایج

نتایج در جداول ۱، ۲ و ۳ آورده شده است. آنتی بادی های ضد نئوپسپورا کائینوم در سرم راس (۸۰) از ۴۰ راس گاو ماده مورد مطالعه مثبت تشخیص داده شد. میزان فراوانی آلودگی در گاوها کمتر از ۲ سال سن، ۲-۳ سال و بیشتر از ۴ سال به ترتیب ۴٪، ۲۴٪، ۹٪ و ۵٪ می باشد. گزارش گردید. ارتباط آماری معنی داری بین سن و میزان فراوانی آلودگی سرمی در گاوها مورد مطالعه دیده شد و بیشترین میزان آلودگی در گاوها دارای ۴ سال سن به بالا دیده شد (جدول ۱). میزان فراوانی آلودگی در گاوها دارای ساقه سقط به طور معنی داری بیشتر از میزان آلودگی در گاوها بدون ساقه سقط بود (جدول ۲). هیچگونه ارتباط آماری معنی داری بین میزان آلودگی و نژاد (بومی و دورگ) دیده نشد (جدول ۳) ($p = 0.637$).

بحث

وجود آنتی بادی ضد نئوپسپورا کائینوم، از گله های گاو در سراسر جهان گزارش شده است. Morales و همکاران در سال ۲۰۰۱ میزان فراوانی آلودگی به نئوپسپورا کائینوم در گاوها نواحی مرکزی و شمال مکزیک را ۵۶٪ گزارش نمودند (۱۷). Chi و همکاران در سال ۲۰۰۲ فراوانی آلودگی در گاوها ای امریکا را بین ۱/۴۰ تا ۱/۴۰٪ گزارش نمودند (۴). Venturini و همکاران در سال ۱۹۹۹ میزان آلودگی گاو های شیری آرژانتین را ۴٪ گزارش نمودند (۲۷). Koiwai و همکاران در سال ۲۰۰۵ میزان آلودگی در گاوها آسیار ایین ۷/۵٪ گزارش نمودند (۱۶). Aktas و همکاران در سال ۲۰۰۵ میانگین میزان فراوانی سرمی نئوپسپورا کائینوم در گاوها چهار استان ترکیه را ۷٪ گزارش نمودند (۱). Kamga-Waladjo و همکاران در سال ۲۰۰۹ میزان فراوانی سرمی نئوپسپورا کائینوم در گاوها سنگال را ۱۷٪ گزارش نمودند (۱۵). مطالعات منتشر شده حاکی از آن است که میزان آلودگی به نئوپسپورا کائینوم در گاوها ایران بین ۱۵/۱۸ تا ۱۵/۴۶٪ می باشد.

References

- Aktas, M., Saki, C.E., Altay, K., Simpek Utuk, S.A.E., Koroglu, E., Dumanli, N. (2005) Survey of *Neospora caninum* in cattle in some provinces in the Eastern Anatolian region. *Turk. Parazitol. J.* 29: 22-25.
- Bartels, C.J.M., Araniz-Seco, J.I., Ruiz-Santa-Quttera, A., Bjorkman, C., Frossling, J. (2006) Supranational comparison of *Neospora caninum* in cattle in Korea. *Korean J. parasitol.* 38: 245-249.
- Bjorkman, C., Ugle, A. (1999) Serological diagnosis of *Neospora caninum* infection. *Int. J. Parasitol.* 29: 1531-1536.
- Chi, J.A., Van Leeuwen, J., Weersink, A., Keefe, G.P. (2002) Management factors related seroprevalences to bovine viral-diarrhea virus, bovine-leukosis virus, *Mycobacterium avium* subspecies *paratuberculosis* and *Neospora caninum* in dairy herds in the Canadian Maritimes. *Prev. Vet. Med.* 55: 57-68.
- Dubey, J.P., Buxton, D., Wouda, W. (2006) Pathogenesis of bovine neosporosis. *J. Comp. Pathol.* 134: 267-289.
- Dubey, J.P., Schares, G., Ortega Mora, L.M. (2007) Epidemiology and control of Neosporosis and *Neospora caninum*. *Clin. Microbiol. Rev.* 20: 323-367.
- Ferve, I., Aduriz, G., Delpozo, I., Regidor-Cervillo, J., Ataxaeranido, R. (2005) Detection of *Neospora caninum* in the semen and blood of naturally infected bulls. *Theriogenology*. 63: 1504-1518.
- Frossling, J., Nodtvedt, A., Lindberg, A., Bjorkman, C. (2008) Spatial analysis of *Neospora caninum* distribution in dairy cattle from Sweden. *Geospat Health*. 3: 39-45.
- Garcia-Mel, D.P., Regidor-Cerillo, L.M., Ortega-Mora, E., Collantes-Ernandez, V.S.F., de Oliveria, M.A.P., Da Silva, A.C. (2009) Isolation and biological characterization of a new isolate of *Neospora caninum* from an asymptomatic calf in Brazil. *Acta. Parasitol.* 54: 180-185.
- Garacia-Vazquez, Z., Rosario-Cruz, R., Mejia-Estrada, F., Rodriguez-Vivas, I., Romero-Salas, D., Fernandez-Ruvalcaba, M. (2009) Seroprevalence of

سن و میزان فراوانی آلدگی به نئوسپورا کانینوم در گاوها تحت مطالعه وجود داشت ($p < 0.05$).

در مطالعه حاضر میزان آلدگی در گاوها دارای سابقه سقط به طور معنی داری بیشتر از گاوها بدون سابقه سقط بود ($p < 0.05$). این موضوع احتمالاً بیانگر نقش مهم نئوسپورا کانینوم در ایجاد سقط جنین در جمعیت مورد مطالعه می باشد.

در رابطه با نقش و تأثیر نژاد دام بر روی میزان آلدگی به نئوسپورا کانینوم در گاو نظرات متفاوتی وجود دارد. Bartels و همکاران در سال ۲۰۰۶ عقیده دارند که در نواحی مختلف جهان میزان آلدگی گاوها به نئوسپورا کانینوم بسته به نژاد دام می تواند بر روی میزان آلدگی گاو به نئوسپورا کانینوم موثر و نژادهای خالص مانند هلشتاین نسبت به نژادهای بومی دورگ دارای حساسیت بیشتری نسبت به نئوسپورا کانینوم بوده و بیشتر در معرض آلدگی هستند (۱۸).

Romero-Salas و همکاران در سال ۲۰۱۰ معتقد هستند که تفاوت موجود در میزان آلدگی به نئوسپورا کانینوم در نژادهای مختلف به دلیل گوناگونی شیوه های مدیریتی در گاوداری ها می باشد و ارتباطی با نوع نژاد دام ندارد (۲۰). در مطالعه حاضر نیز تفاوت آماری معنی داری بین میزان آلدگی به نئوسپورا کانینوم در گاوها بومی و دورگ مشاهده نشد ($p > 0.05$).

نتایج به دست آمده از این مطالعه حاکی از نقش بر جسته نئوسپورا کانینوم به عنوان یکی از عوامل مسبب سقط در گاوها بومی و دورگ در روزهای همدان می باشد. مشاهده بیشترین میزان آلدگی در گاوها دارای ۴ سال سن به بالا و کمترین میزان آلدگی در گاوها زیر ۲ سال حاکی از آن است که احتمالاً انتقال افقی انگل راه اصلی انتشار آلدگی در گاوها این منطقه می باشد. با توجه به اینکه انتقال عمودی هم به عنوان یکی از راه های گسترش آلدگی در این دام ها مطرح می باشد؛ مطالعه وضعیت آلدگی سگ های منطقه به عنوان مهم ترین میزان اصلی و همچنین سایر حاملین بومی توصیه می گردد.

از آنجایی که پرورش گاو یکی از شغل های اصلی مردم در این منطقه می باشد، ضروری است که عوامل خطر ساز در رابطه با اپیدمیولوژی این انگل نیز شناسایی شود تا بتوان در جهت کنترل بیماری و کاهش عوارض ناشی از آن گام های اساسی را برداشته و میزان وقوع سقط جنین نئوسپورایی و نارسایی های تولید متشی در دام های منطقه را کاهش داد.

تشکر و قدردانی

از حمایت همکاران محترم اداره کل دامپزشکی استان همدان به خاطر مساعدت در تهیه نمونه ها و استفاده از امکانات آزمایشگاهی صمیمانه تشکر و قدردانی می شود.

- Neospora caninum* antibodies in beef cattle in three southern states of Mexico. Trop. Anim. Health. prod. 41: 749-753.
11. Gondim, L., Mc Allister, M., Pitt, W., Zemlicka, D. (2004) Coyotes (*canis latrans*) are definitive hosts of *Neospora caninum*. Int. J. Parasitol. 34: 159-161.
12. Hall, C.A., Reichel, M.P., Eliis, J.T. (2006) Pervalence of *Neospora caninum* infection in Australian (NSW) dairy cattle estimated by a newly validated ELISA for Milk. Vet. Parasitol. 142: 173-178.
13. Jensen, A.M., Bjorkman, C., Kjeldsen, A.M., Wedderkopp, A., Wilddsen, C., Uggla, A., et al. (1999) Association of *Neospora caninum* seropositivity with gestation number and pregnancy outcome in Danish dairy herds. Prev. Vet. Med. 40: 151-163.
14. Kul, O.N., Kabakci, k., Yildiz, N., Ocal, H., Kalender, H., Ilkme, N.A. (2009) *Neospora caninum* associated with epidemic abortions in dairy cattle. The first clinical neosporosis reported in Turkey. Vet. Parasitol. 159: 69-72.
15. Kamga- Waladjo, A.R., Gbati, O.B., Kone, P., Lapo, R.A., Chatagnon, G (2009) Seroprevalence of *Neospora caninum* antibodies and its consequences for reproductive parameters in dairy cows from Dakar-Senegal, West Africa. Trop. Anim. Health. Prod. 42: 953-959.
16. Koiwai, M., Hamaoka, T., Haritani, M., Shimizu, S., Kimura, K., Yamane, I. (2005) Proportion of abortions due to neosporosis among dairy cattle in Japan. J. Vet. Med. Sci. 67: 1173-1175.
17. Morales, S.E., Ramirez, L.J., Trigo, T.F., Ibarra, V.F., Puente, C.D., Santa Cruz, M. (1997) Description de un caso de aborto bovine asociado a infection por *Neospora* sp. En Mexico. Vet. Mex. 28: 353-357.
18. Munhorz, A.D., Pereira, M.J.S., Flausino, W., Lopez, C.W.G. (2009) *Neospora Caninum* seropositivity in cattle breeds in the south Fluminense paraiba, state of Rio de Janeiro. Pesq. Vet. Bras. 29: 29-32.
19. Nourollahi Fard, S.R., Khalili, M., Aminzade, A. (2008) Prevalence of antibodies to *Neospora caninum* in cattle in Kerman province, south east Iran. Vet. Archiv. 18: 253-259.
20. Romero-Salas, D., Garcia-Vasquez, Z., Montiel-palacios, F., Montiel-fena, T., Agilar-Dominguez, M., Medina Esparza, L., et al. (2010) Seroprevalence of *Neospora caninum* antibodies in cattle in Veracarz, Mexico. J. Anim. Vet. Adv. 9:1445- 1451.
21. Razmi, G.R., Mohammadi, G.R., Garrosi, T., Farzane, N., Fallah, A.H., Maleki, M. (2009) Seroepidemiology of *Neospora caninum* Infection in dairy cattle herds in Mashhad area, Iran. Vet. Parasitol. 135:187-189.
22. Rinaldi, L., Fusco, V., Musella., V., Veniziano, A., Guarino, R., Taddei, R., et al. (2005) *Neospora caninum* in pasture cattle determination of climatic, environmental, farm management and individual animal risk factors using remote sensing and geographical information systems. Vet. Parasitol. 128: 219-230.
23. Sadrebaazzaz, A., Hadadzade, H., Esmailnia, K., Habibi, G., Vojgani, M., Hashemi Fesharaki, R. (2004) Serological prevalence of *Neospora caninum* in healthy and aborted dairy cattle in Mashhad. Iran. Vet. Parasitol. 124: 127-130.
24. Trees, A.A., Williams, D.J. (2005) Endogenous and exogenous transplental infection in *Neospora caninum* and *Toxoplasma gondii*. Trends Parasitol. 21: 558-561.
25. Yildiz, K., Kul, O., bahar, C., Kilic, S., Aycan, N. (2009) Seroprevalence of *Neospora caninum* in dairy cattle ranches with high abortion rate. Special emphasis to serologic co- existence with *Toxoplasma gondii*, *brucella abortus* and *Listeria monocytogenes*. Vet. Parasitol. 149: 306-310.
26. Thrusfield, M.V. (1991) Veterinary Epidemiology, Butter worth- Heineman Ltd.(3rd ed.). London, England.
27. Venturini, M.C., Venturini, L., Bacigalupo, D., Machuca, M., Echaide, I. (1999) *Neospora caninum* infections in bovine foetuses and dairy cows with abortions in Argentina. Int. J. Parasitol. 29: 1705-1708.

Seroepidemiology of *Neospora caninum* in Iranian native and crossbreed cattle: A cross sectional study

Gharekhani, J.¹, Heidari, H.^{2*}, Akbarein, H.³

¹Iranian Veterinary organization, Hamedan office, Hamedan- Iran.

²Department of Parasitology, Faculty of Para-Veterinary Sciences, Bu Ali Sina University, Hamedan- Iran.

³Department of Quality Control and Food Hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, University of Tehran, Tehran- Iran.

(Received 5 January 2012 , Accepted 16 April 2012)

Abstract:

BACKGROUND: *Neospora caninum*, a pathogenic protozoan parasite, has been considered as a major cause of infectious bovine abortion throughout the world. **OBJECTIVES:** The aim of the present study was to determine the seroprevalence of *N.caninum* antibodies in native and crossbreed cattle of Hamedan province, Iran. **METHODS:** Serum samples of native (n=139) and crossbreed cows (n=261) were examined using ELISA method values were analyzed by description analysis. **RESULTS:** The frequency of prevalence for *N.caninum* antibodies was shown as much as 20%. Furthermore, the most and the least frequency rates were shown in cattle over 4 years old (32.33%) and less than 2 years old (7.32%), respectively ($p<0.05$). Meanwhile, 64% of cows which had abortive chain were seropositive ($p<0.05$). **CONCLUSIONS:** It can be concluded that *N.caninum* should be considered as a causative agent for abortion in native and crossbreed cattle in Hamedan province.

Key words: cattle, *Neospora caninum*, ELISA, Hamedan, province.

Figure Legends and Table Captions

Table 1. Serological prevalence of *Neospora caninum* in cattle of Hamedan province according to age ($p<0.05$).

Table 2. Serological prevalence of *Neospora caninum* in cattle of Hamedan province according to history of abortion ($p<0.05$).

Table 3. Serological prevalence of *Neospora caninum* in cattle of Hamedan province according to race ($p<0.637$).

*Corresponding author's email: heidari346@basu.ac.ir, Tel: 0811-4227350, Fax: 0811-4227475